

Jiří Vítovec, Jindřich Špinar et al. Farmakoterapie kardiovaskulárních onemocnění.
Druhé přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada 2004. 248 stran. ISBN 80-247-0866-3.

Renomovaní brněnští autoři připravili se 13 spolupracovníky doplněné vydání monografie, která ve 14 kapitolách shrnuje informace o jednotlivých léčích, klinických studiích a léčebných postupech u kardiovaskulárních onemocnění.

Monografie je sepsána velmi přehledně, s důrazem na to, aby byly zachyceny poznatky i zcela nové, především z publikovaných randomizovaných studií, které zásadním způsobem ovlivnily léčbu u některých onemocnění.

Za výhodné považují strukturu kapitol (jednotlivé kapitoly: Inhibitory angiotenzin konvertujícího enzymu, Blokátory receptoru 1 pro angiotenzin II, Betablokátory, Blokátory vápníkových kanálů, Alfablokátory

a centrální antagonisté, Vazodilatační látky, Diuretika, Nitráty, Srdeční glykosidy, Inotropní látky a sympatomimetika, Antitrombotika, Antiarytmika, Hypolipidemika, Ostatní látky užívané v kardiologii a Poslední označená léčba kardiovaskulárních onemocnění), ve kterých jsou systematicky popsány mechanismy účinků a základní charakteristiky jednotlivých látek. Následuje vždy oddíl věnovaný indikačním skupinám, možnostem kombinační léčby, nežádoucím účinkům a kontraindikacím. Na závěr každé skupiny léků je velmi vhodný souhrn přípravků, které jsou registrovány v České republice.

Knihu pro její přehlednost a aktuálnost využijí jistě lékaři v ambulantních praxích, vhodná je však ja-

ko zdroj souhrnu informací také pro práci lékařů u lůžka. Vzhledem k tomu, že kardiovaskulární onemocnění jsou bohužel stále na prvním místě v morbiditě a mortalitě, je studium monografie užitečné pro velký počet nemocných – jejich farmakoterapie může být moderní a přitom dobře přizpůsobená individuálním požadavkům. Autorům proto patří poděkování za pečlivou práci a kvalitní zpracování celého díla.

*prof. MUDr. Michael Aschermann,
 DrSc., FESC
 II. interní klinika 1. LF UK
 a VFN Praha*

Doručeno do redakce: 11. 10. 2004

Petr Cetkovský et al. Intenzivní péče v hematologii.
Praha: Galén 2004. 572 stran. ISBN 80-7262-255-2.

Doc. MUDr. Petr Cetkovský, Ph.D., primář Ústavu hematologie a krevní transfuze Praze vydal jako hlavní autor a pořadatel s 22 spoluautory monografii věnovanou náležitým situacím u nemocných s hematologickým onemocněním a u nemocných vyžadujících intenzivní péči na jednotkách intenzivní péče.

Monografie je rozdělena na 2 oddíly. 1. oddíl pojednává na 221 stranách o základních opatřeních a monitorování na jednotce intermediární a intenzivní péče, zabývá se otázkami šoku, sepsy a multiorganové dysfunkce. V následujících kapitolách jsou probrány akutní stavy v kardiologii, pneumologii, gastroenterologii, nefrologii, v neurologii, poruchy metabolismu a akutní stavy v endokrinologii.

Zvláštní pozornost si zaslouží sta- ti věnované rozhodnutím o neza- h-

jení, nebo ukončení kardiopulmonální resuscitace, protože v současné legislativě ČR není oblast péče o nemocné v této terminální fázi nemoci legislativně dořešena.

2. oddíl je úžeji zaměřen na akutní stavy a komplikace u hematologických nemocných. Umožňuje orientaci v situacích, vyžadujících rychlou diagnózu a účinnou v terapii, v nichž může prodleva ohrožovat život nemocného. Probrán je hyperviskózní syndrom, trombotická trombocytopenická purpura, diseminovaná intravaskulární koagulace, trombocytopenie indukovaná heparinem II. typu, antifosfolipidový syndrom, krvácivé a trombotické komplikace u akutní promyelocytární leukemie a další stavy.

Komplikacím souvisejícím s transplantací kmenových buněk krvetvorby je po zásluze věnováno 50 stran.

Je probrána akutní a chronická nemoc z reakce štěpu proti hostiteli, včetně venookluzivní choroby jater a poškození plic.

Velmi vhodným doplňkem je v závěrečné části publikace přehled hodnot laboratorních výsledků, hodnocení celkového stavu nemocného (Karnofského index hodnocení aktivity nemocného podle stupnice WHO), posouzení toxicity chemoterapie dle Světové zdravotnické organizace a informační zdroje na internetu.

Hematologické problematice byl v posledních letech věnován větší počet monografií. Žádná z nich se však nezabývala intenzivní péčí v hematologii. Nutno proto vyslovit dík MUDr. Petru Cetkovskému jako pořadateli a vedoucímu autorského kolektivu, že na tuto problematiku zaměřili pozornost. Přesto, že se na

publikaci podílel poměrně velký počet spolupracovníků, podařilo se MUDr. Cetkovskému vtisknout publikaci jednotné a velmi přehledné uspořádání textu, navíc barevně zdůrazněné a rozlišené. Náznost publikace zvyšuje velký počet schémat, tabulek, obrázků a algoritmů. Monografie je doplněna rejstříkem a podrobným seznamem zkratk, a u těch, které mají svůj původ v angličtině, nechybí jejich anglické znění.

Monografie je napsána pěknou češtinou. Zcela výjimečné jsou překlady nebo drobná nedopatření.

V indikacích pro odstranění leukocytů z transfuzních přípravků by snad bylo vhodné uvést i PNH.

Monografie je bezesporu přínosem a lze ji plně doporučit, a to nejen hematologům a lékařům na jednotkách intenzivní a resuscitační péče, ale i lékařům dalších odborností, chirurgům, gynekologům, gastroenterologům, radiologům a dalším, kteří přicházejí do styku se závažnými stavy u hematologických nemocných. Věřím, že publikace splní svůj účel, ke kterému je určena, to je napomáhat a usnadňovat orientaci,

rozhodování a řešení často komplikovaných situací u těchto nemocných, a bude všem výše zmíněným lékařům vždy po ruce.

Je třeba vyzdvihnout, že nakladatelství Galén věnovalo už tradičně úpravě publikace nemalou péči.

prof. MUDr. Ladislav Chrobák, CSc.

Hematologické pracoviště

II. interní kliniky LF UK a FN,

Hradec Králové

Doručeno do redakce: 1. 11. 2004

Viktor Chrobok, Jaromír Astl, Pavel Komínek et al. Tracheostomie a koniotomie, techniky, komplikace a ošetrovatelská péče. Praha: Maxdorf 2004. 170 stran. ISBN 80-7345-031-3.

Kniha vyšla v nakladatelství Maxdorf jako druhý svazek Edice intenzivní medicína. Kniha je vázána v tvrdých deskách, má 170 stran textu, je bohatě ilustrována obrázky, fotografiemi a grafy a doplněna přehlednými tabulkami.

Vedoucí autorského kolektivu doc. MUDr. Viktor Chrobok, CSc., Ph.D. pracuje na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku Krajské nemocnice Pardubice, pedagogickou činnost vykonává na LF UK v Hradci Králové, VLA v Hradci Králové, na Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice. Multidisciplinární tým je složen z 11 autorů a 14 spoluautorů.

Kniha sestává ze 14 kapitol dále členěných desetinným tříděním na řadu podkapitol. Patnáctý oddíl Shrnutí pro praxi obsahuje 22 nejpodstatnějších doporučení, na konci díla najdeme přehled doporučené literatury, doporučených webových stránek, použitých zkratk, seznam obrazové dokumentace, medailonky jednotlivých autorů a rejstřík. Kniha je zdařile doplněna výukovým CD s dvacetiminutovým videem s nato-

čenými sekvencemi prováděných tracheostomií a koniotomií.

Po úvodní kapitole následuje kapitola terminologická, v níž jsou mj. vysvětleny pojmy tracheostomie a tracheotomie, koniopunkce a koniotomie. Třetí kapitola pojednává o historii tracheostomie, čtvrtá o anatomii a funkci hrtanu a o anatomii průdušnice. Pátá stať se věnuje dušnosti, jejím typům a stupňům. Nejrozsáhlejší a z hlediska praktického nejdůležitější je šestá kapitola nazvaná Indikace a technika provedení chirurgické tracheostomie. Je doprovázena didakticky zdařilými ilustracemi operačního postupu. Koniotomii z hlediska indikačního i z hlediska provedení je věnována kapitola sedmá, osmá kapitola shrnuje poznatky o tracheostomii u dětí, devátá kapitola popisuje punkční dilatační tracheostomii ze všech potřebných aspektů. Komplikacím tracheostomií je věnována kapitola desátá. Jedenáctá stať s názvem Pacient s tracheostomií: vybrané poznámky se věnuje vlivu tracheostomie na fyziologické funkce, hodnocení průchodnosti tracheostomické kanyly, zavá-

dění a výměně kanyl, péči o nemocné v domácím prostředí, a také poučení pacienta. Podává rovněž přehled tracheostomických kanyl a pomůcek pro nemocné s tracheostomií.

Problematika aspektů kolem odstranění tracheostomické kanyly je rozebrána ve dvanácté kapitole. Velmi sympatická je rovněž kapitola třináctá pojednávající o ošetrovatelské péči o nemocného s tracheostomií. Ve čtrnácté kapitole autoři přinášejí údaje o vlastním souboru pacientů z několika pracovišť z let 1998 až 2002. Tento soubor čítá úctyhodných 2191 výkonů, které jsou komplexně zhodnoceny.

Kniha Tracheostomie a koniotomie je kvalitním příspěvkem do rozvíjející se Edice intenzivní medicína. Jedná se o nejucelenější pojednání na dané téma v našem písemnictví, s vysokou informační a didaktickou hodnotou.

Prof. MUDr. Pavel Ševčík, CSc.

Anesteziologicko-resuscitační klinika

LF MU a FN u sv. Anny, Brno

Doručeno do redakce: 17. 11. 2004